

Питання

- 1. Становлення права інтелектуальної власності в Україні та юридична природа права інтелектуальної власності**
- 2. Джерела права інтелектуальної власності України**
- 3. Поняття права інтелектуальної власності**
- 4. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності**
- 5. Характеристика структурних елементів правовідносин у сфері регулювання інтелектуальної власності**

1. Становлення права інтелектуальної власності в Україні та юридична природа права інтелектуальної власності

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ

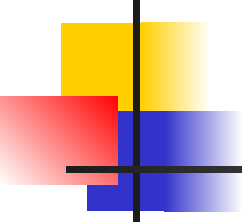

1967 р., Стокгольм - Конвенція, якою заснована Всесвітня організація інтелектуальної власності (**ВОІВ**)

1993 р. - пакет спеціальних законів України:

- «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»
- «Про охорону прав на промислові зразки»
- «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»
- «Про авторське право і суміжні права»

2004 р. - Цивільний кодекс України (**ЦКУ**)

Юридична природа права ІВ:

**Формальне визначення права
інтелектуальної власності як права особи
на результат інтелектуальної, творчої
діяльності або інший об'єкт права
інтелектуальної власності, визначений
ЦКУ та іншими законами України
(ст. 418 ЦКУ)**

2. Джерела права інтелектуальної власності України

Джерела права ІВ України - *національні нормативно-правові акти та міжнародно-правові акти*, що регулюють питання виникнення (набуття), реалізації та захисту прав інтелектуальної власності

Види джерел:

- 1) Конституція України (встановлює гарантії свободи інтелектуальної діяльності в Україні - ст. 54)
- 2) Цивільний кодекс України
- 3) спеціальні закони України
- 4) міжнародно-правові акти (Конвенції)
- 5) державні стандарти України та стандарти ВОІВ

Класифікація НПА:

За об'єктною ознакою:

- 1) нормативно-правові акти, що регулюють питання охорони авторського права і суміжних прав;
- 2) нормативно-правові акти, що регулюють питання охорони прав на об'єкти промислової власності

СОПЮРІГІТ

© www.123rf.com

Державні стандарти (ДСТУ)

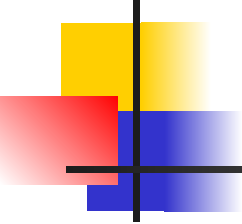
1997 р. – в Україні започатковано систему державних стандартів у галузі промислової власності

1 січня 1998 р. - наказом Держстандарту України № 327 від 6 червня 1997 р. введено в дію стандарти:

■ **ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр.** Основні положення. Порядок складання та оформлення

■ **ДСТУ 3575-97 Патентні дослідження.** Основні положення та порядок проведення

3. Поняття права інтелектуальної власності

Терміном «інтелектуальна власність» називають сукупність норм права, які об'єднуються в *авторське право* та *право промислової власності*

Право інтелектуальної власності - самостійна комплексна галузь права, що є сукупністю норм права, які регулюють суспільні відносини щодо створення об'єктів права інтелектуальної власності, набуття, здійснення та захисту права на ці об'єкти

Структура права інтелектуальної власності (основні інститути)

- 1) інститут права ІВ на об'єкти авторського права і суміжних прав;**
- 2) інститут патентного права (винаходи, корисні моделі, промислові зразки);**
- 3) інститут права ІВ на інші результати науково-технічної творчості (наукові відкриття, компонування інтегральних мікросхем, раціоналізаторські пропозиції, сорти рослин, породи тварин та комерційну таємницю);**
- 4) інститут права ІВ на засоби індивідуалізації суб'єктів цивільного обороту, товарів, послуг (комерційні найменування, торговельні марки, географічні зазначення).**

4. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності

Ст. 419 ЦКУ:

- 1) право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного;
- 2) перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ

Ст. 419 ЦКУ закріпила принцип розмежування: *право ІВ* — це одна категорія, а *право власності на матеріальний об'єкт* (виріб), в якому втілений твір, винахід, корисна модель — це інша категорія. Відповідно, *суб'єкти права ІВ* — це одна категорія, а *власники речей* — інша категорія суб'єктів права.

Дискусійне питання!

---

1) є необхідним *режим виключних прав* щодо продуктів інтелектуальної творчості: *тільки творці цих продуктів мають право користуватися та розпоряджатися ними* (за винятками, прямо передбаченими законом)

2) *Інша думка:* можна застосовувати правоможність володіння, користування та розпорядження до об'єктів виключних прав (інтелектуальної власності)

5. Характеристика структурних елементів правовідносин у сфері регулювання інтелектуальної власності

Структурні елементи правовідносин у сфері регулювання ІВ: 1) суб'єкти; 2) об'єкти; 3) зміст

Суб'єкти права ІВ:

Ст. 421 ЦКУ - суб'єктами права ІВ є: творець (творці) об'єкта права ІВ (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права ІВ відповідно до ЦКУ, іншого закону або договору

НАЦІОНАЛЬНІ ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІВ:

- літературні та художні твори;
- комп'ютерні програми;
- компіляції даних (бази даних);
- виконання;
- фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення;
- наукові відкриття;
- винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- компонування (топографії) інтегральних мікросхем;
- раціоналізаторські пропозиції;
- сорти рослин, породи тварин;
- комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів та послуг), географічні зазначення;
- комерційна таємниця

Зміст права ІВ

Зміст права інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права та (або) майнові права інтелектуальної власності (ч. 2 ст. 418 ЦКУ).

Особисті немайнові права - права, що не мають економічного змісту, які належать творцеві (автору) незалежно від його майнових прав і зберігаються за ним у разі передання майнових прав ІВ, зокрема права на використання об'єкта права ІВ

Особисті немайнові та майнові права ІВ

Ст. 423 ЦКУ: до особистих **немайнових** прав суб'єктів права ІВ відносить право на визнання людини **творцем** (*автором, виконавцем, винахідником*) об'єкта права ІВ, тобто право **авторства** на об'єкт права ІВ

Ст. 424 ЦКУ - перелік майнових прав ІВ на об'єкти права ІВ:

- 1) право на використання;
- 2) право дозволу на використання;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права ІВ

Висновок

Запам'ятайте!!!

Інтелектуальна власність потребує пильного ставлення й ще ретельнішої системи захисту, не менше ніж будь-які інші види власності!

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Що являє собою право ІВ?
2. Назвіть джерела права ІВ.
3. Методи правового регулювання, що використовують у сфері інтелектуальної, творчої діяльності?
4. Розкрийте поняття об'єктів права ІВ.
5. Хто є суб'єктами права ІВ?
6. Які немайнові права ІВ закріплює законодавство України?
7. Назвіть та охарактеризуйте майнові права ІВ.